

ÅRSBERETNING MARTS 2018 - MARTS 2019

for

SORØ BEVARINGSFORENING

Generalforsamling 2018

Den 3. april 2018 blev foreningens generalforsamling for 2018 afholdt på Værkerne. Som optakt til den fortalte restaureringshåndværkeren Mads Okking, Næstved, om de bestræbelser, som han har sat i gang for at sikre, at der fortsat findes restaureringsdygtige håndværkere i Danmark. Det var et inspirerende foredrag ved en veltalende mand, og det gav en god debat efterfølgende.

Efter en kaffepause blev generalforsamlingen afviklet med Jan Preisler som dirigent. Årsberetning og regnskab blev godkendt, og kontingentet fastholdt på 175 kr. årligt.

Ved valg til bestyrelsen skete der én ændring, idet suppleanten Poul Sølyst blev afløst af byplanlægger Dorte Harbo Andersen.

Bestyrelsesmøder

Ved det konstituerende møde den 2. maj 2018 på den historiske Bromme Mølle, med ejeren Anders Herbo som vært, skete der ingen ændringer på tillidsposterne, d.v.s. Helge Torm fortsatte som formand, Gregers Steendahl (med Claus Christensen som vikar) som sekretær og Klaus Rostgaard som kasserer.

Til præmieringsudvalget valgtes Claus Christensen (formand), Ellen Williams og Anders Herbo.

Ved mødet besluttede vi bl.a. også, at Sorø-foreningen vil anmode Landsforeningen om at blive vært ved dennes årsmøde i 2021.

Næste bestyrelsesmøde den 28. august 2018 var ligeledes henlagt til Bromme Mølle. Herbo var også vært den 9. oktober på sine besiddelser i Dianalund. I år har bestyrelsen mødtes den 22. januar hos Claus Christensen og til et hastemøde sammesteds den 12. marts. Det drejede sig om Stiftelsen Sorø Akademis planer for en ny hovedindgang i Sorø Klosterkirke.

Kvartalsmøder med Sorø Kommune

Disse har været afholdt på Sorø Rådhus den 25. oktober 2018, hvor vi for første gang kunne hilse på Ellen Sloth, den ny byplanarkitekt efter Else Marie Hedegaard Jensens fratræden tidligt i 2018, og den 7. februar 2019.

Medlemskommunikation

I beretningsperioden er der udsendt i alt fire medlemsbreve (nr. 3 i 2018 i juni, nr. 4 i 2018 i september og nr. 5 i 2018 i november samt nr. 1 i 2019 i februar).

Desuden får alle medlemmer tilsendt landsbladet by&land, som udkommer fire gange om året.

Aktiviteter for medlemmer

Vi har på det sidste skruet lidt op for blusset desangående. I sommerferien i 2018 forestod formanden fire byvandring i samarbejde med Borgerservice på Sorø Bibliotek, åbne for alle, også vore medlemmer.

Efter sommerferien indbød vi til et kig på Rørstensgården på Frederiksberg. En udflyttergård fra Lyngby fra 1791. Stuehus og østlænge har bevaret meget af det oprindelige udseende: bindingsværk, kalket hvidt over stok og sten. Gården er i fare på grund af kommunale planer om byudvikling på området.

Torsdag den 20. september mødtes en lille snes på stedet for at få stedets historie v/formanden og med mulighed for at kigge nærmere på bygningerne udvendigt, også fra havesiden. I den nyere vestfløj fik vi adgang til at se på Sorø Amatør Teaters lokaler.

Søndag den 30. september deltog foreningen i den landsdækkende Arkitekturens Dag, hvor vores landsforening havde udvalgt "betydningsfulde haver" som tema. Vores bidrag var en rundvisning i Akademihaven, desværre med meget beskedent tilslutning.

Mandag den 15. oktober, i efterårsferien, havde foreningen en byvandring v/formanden i Sorø by med pæn tilslutning.

På den sidste lune dag i 2018, onsdag den 17. oktober, havde vi igen en rundvisning på Gyldenholm, hvor ejerparret Rosanne og Jacob de Neergaard viste rundt i de store og smukke sale, hvoraf mange er dekoreret både på loft og vægge af Georg Hilker. Vi fik denne gang også adgang til havehuset fra 1917. Der var fuldt hus, d.v.s. o. 50 deltagere. En god dag!

Succes havde vi også med rundvisningen på Herlufsholm lørdag den 27. oktober, hvor eleven Oliver Herbo, søn af Anders Herbo, viste rundt bl.a. i den naturhistoriske samling og biblioteket. I skolens kantine sluttede vi af med kaffe og kage. Deltagerantallet var på 24 – meget tilfredsstillende.

Planlægningsager og byggesager

Det er ganske meget, der bliver vendt og drejet ved vore møder med kommunen, men i visse tilfælde må vi tage pennen og give vores besyv med i sager, som er i høring, og som vi selv tager op.

I 2018 var en af de vigtige lokalplansager den, der gjaldt udnyttelsen af den såkaldte Faktagrund. Den betegnes som SK 55. Vi indsendte et høringssvar den 1. maj 2018, men det ændrede ikke ved den grundlæggende og fatale omstændighed, at kommunen er godt tilfreds med et 12½ meter høj boligblok på 40 m i længden og med usigeligt grimme ståltrapper og –gange på bygningens bagside, altså ind mod karreens midte. Den 21. november 2018 vedtog byråd lokalplanforslaget.

Hvordan dens slags moderne byggeri passer utroligt dårligt til Sorø's bymiljø, er for nylig til fulde blevet dokumenteret ved Aldis aldeles talentløse nybyggeri ved Holbergarakaden. Aldi fik alle de dispensationer, som byggeriet med fladt tag, brune mursten og glas og stål krævede. Vi har protesteret hele vejen igennem, men byrådet er åbenbart til fals for hvilken som helst kræmmer!

Også arealet med Rørstensgården på Frederiksberg blev der i 2018 udarbejdet lokalplanforslag for. Da det var i høring, sendte vi naturligvis bemærkninger om, at gården burde reddes for fremtiden gennem fornuftige anvendelser, men kommunen ville ikke gøre det til et krav til en ny ejer. Lokalplanforslaget blev vedtaget i byrådet den 21. november 2018. Hvad der sker med den gamle gård, er stadig uvist. Kun hvis en ny ejer kan se muligheder i bygningerne, bliver de reddet.

Prisen som den mest pinlige byggesag i bymidten tager sagen om en ny, handicapvenlig trappe op til Sorø Apoteks hovedindgang, selv om en sådan niveau-fri adgang findes i forvejen, nemlig fra gårdsiden. Da ejendommen er fredet, synes vi nok Slots- og Kulturstyrelsen kunne have modsat det overflødige tiltag, men også den bliver åbenbart indimellem svag i koderne. Vi føler os svigtet!

En byggesag, som formentlig snart vil poppe op, men som egentlig går længere tilbage i tiden, drejer sig om den gamle kommuneskole på Storgade 13. Ejer og kommunen er i forhandlinger om, hvad der skal bevares, og hvad der skal fornyes, samt hvad der skal bygges af helt nyt – bag på grunden ud mod Munkevænget. Der er ikke grund til at juble!

Bygningsregistrering

Til den positive side af samarbejdet hører, at foreningen v/undertegnede og kommunen v/byplanarkitekt Ellen Sloth på et par kolde januardage gennemførte en SAVE-registrering af bygninger i Dianalund, nærmere betegnet på arealerne, som epilepsihospitalet anvendte. Der var heldigvis ret stor enighed parterne imellem fra bygning til bygning om, hvilken bevaringsgrad de hver især skulle tildeles!

Hertil kommer, at kommunen nu optager de bygninger i det nordvestlige villakvarter, der for år tilbage ved en grundig registrering blev udpeget af medlemmer af bestyrelsen for foreningen som bevaringsværdige i kategori 1-4, i den kommende kommuneplan. Det er et fremskridt, men det bedste og sikreste er en bevarende lokalplan for hele området.

Bygningspræmiering

Siden 1990 har der eksisteret en præmieringsordning i Sorø Kommune, hvor man belønner pæne istandsættelser, korrekt vedligeholdelse eller nyt byggeri, der passer ind i det eksisterende miljø.

I 2018 blev der uddelt både plakette og diplom til ejerne af St. Ladegaard og diplomer til ejerne af Veddevej 60, Storgade 1 og Storgade 11 samt til indehaveren af den ny café i Molbechs Hus i Akademihaven, en bygning der ejes af Stiftelsen Sorø Akademi.

Præmieringen, der igen fandt sted i byrådssalen i det gamle rådhus ved byens torv ultimo november 2018, blev som de sidste par år sponsoreret af Sorø Haandværker- og Industriforening, hvilket vi er meget taknemlige for.

På vores hjemmeside kan man nu, takket være en god indsats fra vores bestyrelsesmedlem Vibeke Beltoft, se en oversigt over alle prisuddelinger lige siden 1990.

Forholdet til Landsforeningen

Som lokalforening er vi medlemmer af paraplyorganisationen Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, der har sit domicil i Bygningskulturens Hus i Borbergade 111 i København.

Lokalforeningens formand er stadig redaktør af Landsbladet by&land – et ti-årsjubilæum på posten kunne fejres i september 2018, ligesom han fortsat er formand for Frednings- og Bevaringsudvalget.

Qua disse poster, men tillige som formand i Sorø deltog Torm i Landsforeningens årsmøde i Korsør fra den 4.-6. maj 2018.

Kontingentsatserne til Landsforeningen forblev uforandrede.

Tak

Her vil jeg til sidst takke mine kolleger for et godt, muntert og inspirerende samarbejde og takke medlemmerne for deres opbakning og også deltagelse i vore aktiviteter.

Til allersidst også tak til pressen for god dækning af vore arrangementer og vore synspunkter i de verserende debatter.

Aflagt af formanden Helge Torm på bestyrelsens vegne ved generalforsamlingen den 19. marts 2019 i Sorø.

Beretningen blev enstemmigt godkendt.